



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. Quanam censura Theologica inurenda sit hæc propositio. Decreta Papæ loquentis ex Cathedra extra Concilium non habent Infallibilitatem, & ideo posse errare?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

5. Neque his obstat, quod (ipso Cypriano teste dicta epist. 74.) Stephanus Papa censeret excommunicandos esse eos, qui docerent rebaptizandos illos, qui fuerant baptizati ab hereticis : quia nunquam illos excommunicauit ; neque vel eos à sua, vel seipsum ab eorum communione separauit, sed in eadem semper unitate Ecclesie ipsos habuit, ac cum eis permansit.

6. Ad confirmationem respondetur : Propterea fuisse diuersas sine peccato sententias Catholicorum tempore Cypriani, quia Summus Pontifex Stephanus non voluit rem velut ad fidei dogma pertinentem, determinare sine Concilio Generali, sed tantum voluit, ac præcepit antiquam consuetudinem seruari.

7. Ad quartum argumentum de Pontifice in hæresim lapsio, respondeo ; si eius hæresis Ecclesie manifesta est, facile liberabitur ab illo, quia tunc non agnoscit illum vt pastorem, sed vt lupum ouile uolentem destruere. At si hæresis non sit in Ecclesia nota, sed forte sub aliqua controversia uersetur, ipseque ex malitia, vel ignorantia uellet Ecclesiam inficere, nequaquam posset, quia antequam id præstaret, Deus illum è vita eriperet, aut alia via impediret definitionem, aut tandem faceret, vt verum pronunciaret. Quæ omnia necessarii sequuntur via ordinaria ex promissione facta Ecclesie, non defuturum in ea spiritum veritatis.

8. Ad quintum argumentum de approbatione Pontificia scriptorum Basilij, Chrysostomi, Nazianzeni, &c. Respondeo Pontificem non approbasse omnia illorum dicta vera esse, & tanquam vera esse habenda ; quia non erant Canonici scriptores, sed declarauit eos bene scripsisse ; hoc est bona intentione, & zelo, qua cum intentione stare optime potest per ignorantiam non attigisse aliquando veritatem. Et hæc omnia docet Castillo, Syluius, Cælius Palanus, & alij, *vbi infra*. Remanet igitur fatis firmata nostra sententia ex rationibus pro e aductis, & ex solutionibus ad argumenta aduersariorum.

RESOL. IV.

Quanam censura Theologica inuenda sit hac propositio? *Decreta Papa loquentis ex Cathedra extra Concilium non habent Infalibilitatem, & ideo posse errare.* Ex part. II, tr. addit. 2. Ref. etiam 4.

§. I. Am satis supra probatum est, Pontifices etiam extra concilium Generale posse determinare aliquid de fide, & hoc infallibiliter ; nunc videndum est contraria sententia Almaini Gersonis, & aliorum, qua censura sit inuenda ; & in hoc est difficultas inter Catholicos ; vnde ego diligenter, & cum ingenti labore aliorum sententias à me collectas in profectum adducam. Dico igitur primò, sententiam, quam *superius* impugnauimus vocari solum improbabilem à duobus Doctoribus Louanienfibus Maldero in 2. 2. D. Thome quest. 10. art. 1. & à Ioanne Wiggers etiam in 2. 2. quest. 10. art. 1. tract. de Pontifice dub. 5. num. 177. vbi sic ait : Pontificis iudicium in questionibus fidei determinandis, non tantum cum Concilio Generali, sed etiam quandocumque ex cathedra loquitur, & Ecclesiam totam docet eum obligatione ad ita credendum, & docendum, est profectum, & infallibile. Est hæc assertio non tantum contra hereticos, sed etiam contra Catholicos nonnullos, vt contra Gersonem, & Almainum de

potestate Ecclesia, contra Alphonsum à Castro libro 1. cap. 2. & quarto aduersus hæreses. Adrianum in 3. quest. de confirmatione ad secundum principale circa finem. Tenetur communiter ab aliis Catholicis, ita vt opposita sententia habeatur improbabilis. Ita Wiggers. Sed ego admiror modestiam horum Doctorum, & puto eorum censuram censurandam esse.

2. Dico secundò, aliquos asserere, supradictam sententiam esse temerariam. Ita Stapletonius *contr. 3. quest. 4.* alij verò putant esse erroneam, Franciscus del Castillo lib. 3. sentent. tom. 2. disput. 16. q. 6. n. 4. Aragonius in 2. 2. D. Thome tract. de Pontifice quest. 1. art. 10. Fragosus de Republ. tom. 2. lib. 1. disput. 1. §. 3. num. 25. & alij. Bellarminus verò de Romano Pontifice lib. 4. cap. 3. & Tannerus tom. 3. disp. 1. quest. 4. dub. 6. num. 150. addunt esse hæresim proximam. Vide etiam Granadum in 2. 2. contr. 1. tract. 7. disp. 2. sect. 2. num. 8. qui citat Melchiorum Canum.

3. Sed ego puto nostram sententiam esse de fide, & contrariam hereticam, & ita docet piissimus, & sapientissimus Pater Suarez de fide disputat. 5. sect. 8. num. 4. & Pitigianus in 3. sentent. tom. 2. disput. 25. quest. 2. art. 4. conclus. 2. Quibus adde Gregorium de Valentia tom. 3. quest. 1. punct. 7. §. 4. vbi dicit contrarium sentientes errare in fide grauissimè ; & Bañes in 2. 2. quest. 1. art. 10. dub. 2. asserit, tanquam Apostolicam traditionem esse tenendam. Et nostram sententiam ad fidem pertinere cum Suarez, & alijs, ex valido fundamento probat, & tenet etiam Amicus in cur. Theolog. tom. 4. disput. 7. quest. 1. num. 33. sic itaque asserit : Quotiescumque in aliqua propositione expressè reuelata continetur alia implicite, non solum expressè reuelata, sed etiam implicite contenta pertinet ad eandem fidem, non quidem vt deducta, sed vt explicita. Atqui in hac propositione expressè reuelata : Petrus etiam extra Concilium Generale definiens res fidei habet infallibilem auctoritatem à Christo, virtute continetur hæc : Quisque legitimus Petri Successor etiam extra Concilium Generale res fidei definiens habet infallibilem auctoritatem : ergo etiam hæc, non vt deducta, sed vt explicita pertinebit ad eandem fidem, ad quam pertinet maior expressè reuelata ; Maior propositio expressè habetur in sacris oraculis, in quibus omnes promissiones à Christo factæ Petro, vt Rectori, & Pastori vniuersalis Ecclesie factæ non sunt singulari, & indiuiduæ personæ ipsius. Minor euidenter deducitur ex sine, propter quem talem auctoritatem Christus contulit Petro, vt eam nimirum perpetuaret in Ecclesia, in cuius emolumentum illam Petro contulit. Ita Amicus.

4. Et quidem veritas Catholica nostræ sententia præter rationes *superius* adductas, etiam patet ex consensu, & traditione Ecclesie ; nam in primis, vt dicebam, Pontifices à principio hanc potestatem in se agnouerunt, & illa vti sunt, & non est verisimile illam vstirpasse, tum propter eorum multitudinem, & magnam sanctitatem ; tum propter consensionem, & obedientiam Ecclesie. Deinde ipsæmet Concilia Generalia approbata hanc in Pontifice potestatem recognoscunt, vt patet ex Concilio Vienensi in Clemen. unica de summa Trinit. & ex Concilio Florent. sess. 25. in fine, & ex Lateranensi sub Leone X. qui articulum 24. Lutheri hanc veritatem negantis, tanquam hereticum damnauit.

5. Item, vt supra diximus, Concilia Prouincialia à Pontificibus confirmata recipiuntur ab Ecclesia tanquam regula fidei infallibilis, vt patet ex Concilio



cilio Milenitano, & Arauscano, & ex multis Tolentanis, & Carthaginensibus, & præcipue de Romania, seu Lateranensibus, de quibus ita sentiunt omnes Catholici Doctores: Ergo signum est, Pontificem sine Concilio Generali posse aliquid de fide constituere, & consequenter sine Concilio Provinciali non est eadem vel maior ratio, quia potest alio modo sufficientem diligentiam adhibere.

6. Et confirmatur, quia Concilia Generalia quantumcumque sint numerosa, si sine Romano Pontifice celebrentur, possunt in rebus fidei errare; imo & in illis errasse inveniuntur; Ergo illorum autoritas non requiritur, ut Pontifex possit infallibiliter definire res fidei; infallibilitas enim iudicij non est in Concilio Episcoporum, vel in cætu consiliatorum, sed in eo, cui Christus dixit: Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Et postea: Pæce oues meas, hoc est in Petro, Petrique successore legitimo. Hinc enim est, quod Canones Conciliorum quantumcumque Societalium non habentur rati, & firmi, nisi Summi Pontificis auctoritate fuerint confirmati, Sacrosancta Romana Ecclesia ius, & auctoritatem sacris Canonibus impertitur; sed non eis alligatur, ut legitur 25. quæst. 1. cap. Ideo, §. Si ergo, communia Concilia (ait Paschalis cap. Significasti, tit. de elect.) per Romani Pontificis auctoritatem, & facta sunt, & robur acceperunt. Hinc quoque est, quod laudabilis, & antiqua habet consuetudo, ut PP. in Conciliis congregati, decretorum suorum confirmationem petant à Rom. Pontifice.

7. Ergo, hoc supposito, sic argumentor: Definitiones Conciliorum non sunt habendæ tamquam de fide, nisi prius confirmentur à Papa; ergo si Papa potest errare in suis definitionibus, sequitur definitiones Conciliorum etiam confirmatorum non esse de fide, consequens est hæreticum, ergo & antecedens.

8. Vnde ex his omnibus nouissimè doctissimus Caramuel firmiter nostram sententiam tenet cum professoribus Salmanticensibus ab ipso consultis de censura contrariæ sententiæ: sic itaque asserit in *Theologia fundamentali fundam. 4. num. 169. fol. 81*. Quæcumque à Pontifice ex cathedra sunt definita, credendaque toti orbi Christiano proposita, dicuntur definita ab Ecclesia.

9. Sed quid est loqui Pontificem ex cathedra? An idem, quod loqui in Generali Synodo? An ne extra Generale Concilium habet definiendi articulos fidei potestatem? Negabant Louanij nonnulli, qui censebantur docti, ut meliore colore reiicerent Urbani VIII. Bullam, quæ doctrinam Cornelij Lanfenij condemnabat. Consului Salmanticenses meos, & recepi singularum positionum censuras; sed quia quæ in Iansenio carpuntur, multæ sunt, nec omnes huc spectantes, ponam vnã, quæ poterit nostro intento prodesse.

10. Quæstio erat: An Summus Pontifex extra Concilium sit magister Ecclesiæ? An possit condemnare aliquam propositionem, vel aliam, ut fidei dogma tradere, quam Salmanticenses sic resoluunt.

11. Dico tam constans esse inter Catholicos hæc omnia posse Pontificem Romanum extra Concilium eumque Ecclesiæ vniuersalem Doctorem, & Magistrum Ecclesiæ esse, ut certa fide id tenendum dicat Suarez de fide disp. 5. sect. 8. num. 4. Idem communis fidelium Doctorum consensus probat, dum ea omnia quæ à Pontificibus extra Concilium Ecclesiæ credenda proponuntur, certa fide credenda fidelibus proponant, & predicent.

Fr. Alphonsus Perez.

Subscripsit Salmanticæ in S. Bernadi Collegio die 20. Maij, anno 1642.

Fr. Angelus Marique.

Et eodem loco, die, mense, & anno.

Fr. Petrus Guiedo.

Et in veræ Crucis Collegio, Ordinis B. Virginis Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum Ciuitatis Salmanticensis die 21. Maij, anno 1642.

Fr. Petrus Merino.

Et in eodem Collegio veræ Crucis posttidè.

Fr. Gaspar de los Reyes.

Et in Salmanticensi Conuentu S. Augustini die 22. eiusdem mensis subscriperunt.

Fr. Ioannes de Auilar.

Fr. Gaspar de Ouiedo.

Et in eadem Vniuersitate in Conuictu Sanctissimæ Trinitatis die 24. Maij eodem anno.

Fr. Antonius de Ledesma.

Fr. Ioseph Romanus.

Et ibidem in Collegio Societatis Iesu die 26. eiusdem mensis eandem resolutionem sua subscriptione firmarunt.

Idephonsus del Cano.

Martinus de Esparza.

Et ex Doctoribus secularibus consultus fuit subscripsitque etiam Salmanticæ die 18. Mensis Iunij eodem anno 1642.

Magister. Don. Ioann. Ioaniz de Echalar.

Et hæc omnia inuenies apud Caramuel. *vbi supra*. Dicendum est igitur cum Suarez, & aliis supradictis Theologis certa fide tenendum, posse Pontificem extra Concilium determinare aliquid ab Ecclesia credendum, & ideo contrarium asserere esse hæreticum, vel ad minus, ut alij volunt, erroneum, & hæresi proximum. Sicque stando in nostra sententia sequeretur, Almainum, Aliacensem, & Gersonem, & alios fuisse hæreticos.

12. Sed respondeo negando consequentiam nam ipsi suam sententiam non defenderunt cum pertinacia, quæ hæresim constituit, & hæreticam facit; Nota tamen in re Pontificia Aliacensem, Gersonium, & Almainum non esse tantæ autoritatis; quia tempore schismatum flourunt, & scripserunt: duo priores, quando tres se pro Pontificibus gerebant, postremus verò, nempe Almainus tempore Julij II. & Conciliabuli Turonensis, quo Gallia sub Ludouico XII. à Sede Apostolica defecerat.

RESOL. V.

An Decreta Pontificis loquentis ex Cathedra sint Infallibilia, etiam non adhibito concilio Cardinalium, vel Theologorum? Ex part. 11. tract. addit. 2. Resolut. etiam 5.

§. 1. **D**ifficilis, & curiosa quæstio, & cum Pontificem etiam extra Concilium determinando aliquid ex cathedra non posse errare latè iam ostensum sit nunc pro curiosis inquiri, si data hypothesi, vel per possibile, vel per impossibile, si ex cathedra determinaret aliquid, non adhibito cõsilio Cardinalium, vel Theologorum decreta illa sint infallibilia.

2. Et negatiuam sententiam tenet ex inclitya Dominicanorum familia Magister Grauna in *conuentionis tom. 2. part. 2. art. 9. fol. 144.* & Episcopus Araujo in 2. 2. D. *Thema quæst. 1. de Pontifice art. 10. adhibit. 5. num. 14.* Propter tria, tum quia præceptum est